

Vastaus kirjalliseen kysymykseen maanomistajien kalastusoikeuksien yhdenvertaisuudesta asuinpaikasta riippumatta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Esko Suutarin /kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 372/2016 vp:

Kuinka valtioneuvosto aikoo turvata maanomistajien kalastusoikeuksien yhdenvertaisuuden uudessa valtiosopimuksessa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Tenon kalastussopimusneuvottelut Norjan kanssa on saatu päätökseen kesäkuussa 2016. Suomen ja Norjan neuvotteluvaltuuskuntien puheenjohtajat vahvistivat neuvottelutuloksen parafoimalla uuden kalastussopimusehdotuksen 29.6.2016.

Neuvottelujen tärkein tavoite on ollut varmistaa, että ylikalastuksesta kärsivien Tenojoen vesistön lohikantojen tilaa saadaan parannettua vähentämällä kalastusta. Tämän lisäksi yhtenä neuvottelutavoitteena on ollut se, että neuvoteltava kalastussopimus täyttää Suomen perustuslain vaatimukset.

Suomen perustuslaissa on useita erityyppisiä perusoikeuksia, joiden intressit saattavat olla keskenään ristiriitaisia. Näitä perusoikeuksia on mahdollista rajoittaa, mutta rajoitusten on oltava perusteltuja, tarkkarajaisia ja kohtuullisia. Perustuslain 6 §:ssä turvatun yhdenvertaisuuden näkökulmasta kalastusrajoituksia on mahdollista kohdentaa eri omistajaryhmille eri tavoin, jos sille on perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävät perusteet. Tenon kalastussopimuksen kannalta keskeisimpiä perusoikeuksia ovat lohikantojen tilaan liittyvä vastuu ympäristöstä (20 §), saamelaiseen kulttuuriin liittyvä oikeus omaan kieleen ja kulttuuriin (17 §) sekä omaisuuden suoja (15 §). Uudessa kalastussopimuksessa mm. nämä oikeudet on sovitettu yhteen.

Useimmat Tenon lohikannat kärsivät seurantatietojen perusteella liian voimakkaasta kalastuksesta. Niihin kohdistuvaa kalastusta on vähennettävä merkittävästi, jotta kantojen käyttö saadaan kestävälle tasolle. Tämä koskee etenkin perinnepyyntiä tehokkailla pato- ja verkkopyydyksillä. Perinnepyydyksiin liittyy kiinteästi myös saamelainen kulttuuri ja sen nauttima perustuslain mukainen suoja, mistä syystä on edelleen perusteltua rajata nämä kalastustavat ainoastaan Tenojoen vesistön alueella vakinaisesti asuvien kalastajien käyttöön.

Mahdollisuudet ulkopaikkakuntalaisten kalastusoikeuden omistajien aseman korjaamiseen liittyvät siten vapakalastusmahdollisuuksiin. Asia on sopimusluonnoksessa ratkaistu niin, että tälle kalastajaryhmälle varataan erityinen lupakiintiö vapakalastusta varten ja omistajuus huomioi-

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 372/2016 vp

daan alhaisempana hintana ja parempina luvan ehtoina. Sopimus mahdollistaa myös kalastusveneen rekisteröinnin muualla kuin Tenojoen jokilaaksoissa asuville kalastusoikeuden haltijoille. Veneiden rekisteröinnistä ja lupien hinnoittelusta päätetään lähtökohtaisesti kansallisesti.

Sopimusneuvottelujen lopputulokseen vaikuttivat myös Norjan valtion vaatimukset ja tavoitteet. Tenon lohentuotantoalueista vain noin kolmannes kuuluu Suomelle, millä oli myös merkitystä neuvotteluissa.

Helsingissä 11.7.2016

Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen